

Crisi de l'educació a Catalunya

IV

El sistema educatiu és en consonància amb l'especial manera d'esser constituïda i organitzada la família.

Els fills saben que no tenen dret a fer dividir el patrimoni, i en les famílies pobres de la pagesia creixen tots amb la convicció d'esser per ells utilíssima la conservació del mateix; tots tenen interès en que la llar fumi, perquè ella ha d'esser llur refugi en cas que la sort no els protegeixi.

Mantinguts els infants per una forta disciplina en la dependència familiar que dura fins després del matrimoni i de l'establiment definitiu, no es desenrotlla de bonhora el sentit de responsabilitat que ha d'esser correlatiu de la llibertat, la qual no adquireixen completament fins que són homes madurs i tenen una situació independent que és l'ideal que se'ls inculca, mostrant gran repugnància a les situacions subordinades.

L'estat social anterior al desenrotllament extraordinari de transports contribuï molt a la persistència d'aquest sistema d'educació i de la constitució familiar.

Les relacions econòmiques eren restringides en l'espai.

La pagesia, distribuïda en petits poblets formats molts d'ells per cases aïllades, vivia d'una manera quasi exclusiva dels productes de la terra pròpia; el règim de la indústria era el del petit taller o la petita fàbrica treballant per la clientela local que els gremis en les èpoques anteriors havien conseguit monopolitzar: el gran comerç era una excepció.

Tant el petit comerç com la petita indústria, requerint poc capital per a

l'establiment, constituïen una porta fàcilment oberta perquè hi entressin els fills externs; i tenien prou estabilitat per a assegurar el mitjans de subsistència a aquells individus treballadors i més inclinats a l'estalvi que a les despeses inútils.

Aquell pagès qui, encara que no hagués deixat el maneigament de l'arada, es podia permetre el luxe de tenir jornalers fixos i eventuais, com també aquell més modest qui no tenia necessitat de treballar per als altres, quedaven plenament satisfets si casaven els fills amb noies portadores de dot que juntat amb la llegítima per ells avançada, permetés establir-los en la vila pel propi compte en qualsevol ofici, perquè treballant i estalviant podien constituir una nova família pel mateix estil d'aquella de la qual precedien. Les famílies més riques buscaven la sortida per als fills no hereus principalment en les carreres lliberals, i com no hi havia grans dificultats, no era precis acudir als empleus de l'Estat, als quals mostraren sempre repugnància els nostres avant-passats.

Hi contribuïa la mateixa organització familiar que podia molt bé prescindir d'organismes superiors, i de fet, en prescindia a excepció de l'eclesiàstic, i del municipal, sobre tot des de l'època en què l'estat fou personificat per dinasties estrangeres les quals lligaren llurs interessos amb Castella, establint-se un veritable divorci entre Catalunya i l'Estat sols romput per poques famílies aristocràtiques.

Essent fàcil l'establiment dels fills externs en situacions independents i estables, hom comprèn perfectament que les antigues famílies catalanes es caracteritzessin per una forta natalitat.

Els qui creguin que aqueixa qüestió és purament moral no estan del tot acertats. Com he dit ja més amunt, és propi de la humana condició que tota la vida intel·lectual i moral tingui ses arrels en la matèria. I per això la realitat ens demostra que la forta natalitat és pròpia de les famílies a les quals el tenir nombrosos fills no els porta cap perjudici. Per una part, hi ha els matrimonis inconscients de les obligacions envers els sers que porten al món, els quals entrega a les societats perquè es cuidi d'ells, que constitueixen una excepció en les societats ben constituïdes, i per altra, aquells que si tenen la seguretat de deixar els fills en situació que puguin vèncer les dificultats de l'existència, compleixen perfectament el precepte diví de procrear, i si careixen d'aquella seguretat, restringeixen voluntàriament la natalitat. Les excepcions a aquesta llei social així formulada són tan rares com les fortes conviccions religioses.

L'interés econòmic de l'antiga família catalana no resultava perjudicat pel nombre de fills.

Les cases de pagès de posició modesta que no poden permetre's el luxe de pagar jornalers, i en determinades èpoques són insuficients els braços de l'hereu, resolen el conflicte amb el treball dels altres fills, els quals a l'hivern i en totes les èpoques que poden ésser una càrrega van a treballar a fora i

encara aporten, moltes vegades, llurs estalvis a la família. Quan se casen, constitueixen una nova llar que mantenen amb llur treball.

Amb petites variants passa el mateix en les cases dels menestrals, i en el fons tampoc hi ha grans diferències amb el que succeeix entre els jornalers.

Les classes més riques, tenen recursos per a sostenir i educar els fills fins que establerts comercialment o industrialment o posseint una carrera, tenen assegurats els medis d'existència sense mermar el patrimoni familiar que l'hereu ha de conservar, tampoc tenen cap interès en restringir voluntàriament la natalitat.

Essent aquesta forta, havia necessàriament de perpetuar-se la formació social familiar caracteritzada, com ja hem dit, per un esperit d'independència, que feia que tots els catalans repugnessin les situacions subordinades i sobre tot els empleus de l'Estat, arribant a l'extrem de fer-los inaptes a les grans empreses que exigeixen la suma d'energies i d'iniciatives, i que no els privava de mantenir lliurament les relacions familiars sotsmetent-se abans de la maturitat al consell de pares i avis i en molts casos de les autoritats religioses amb les quals, a voltes, lluitaven per defensar drets i privilegis familiars.

En la vila rural la independència econòmica de l'organisme familiar era quasi completa: i en la vida urbana si bé disminuïa aquesta independència, no es perdia del tot per la contínua invasió d'elements rurals en les viles i ciutats, i per altra part, la influència dels altres organismes tan de caràcter públic com privat no podia ser modificadora de la manera d'esser de la família, perquè tots ells eren deguts a la mateixa formació social com a constituïts per individus modelats pel mateix sistema educatiu, que tan bé resol les dificultats de l'existència dins l'estat general de la societat.

En remarcar tant i tant la dependència dels organismes familiars, me refereixo sobre tot a que llur vida no depèn d'organismes superiors; però no vull dir que manquin les relacions de veïnatge, ni que deixi d'existir una jerarquia social, ja que les famílies obreres no estaven mancades de patronatge material i moral, que presentava moltes vegades un caràcter massa autoritari.

MARTÍ ROGER.

(Seguirà.)

La masia en runes

A un replec de la serra, a sol ixent,
prop d'un vell garrofer hi ha una masia
visitada tan sols pel frec del vent
des que va morir l'avi que hi vivia.
Ningú sab de segur qui la bastí;
ses parets són tan rònegues i velles
que no priven d'entrà el sol al dematí
ni a la nit la claror de les estrelles.
La cals salta a grans llenques ça i enllà,
deixant veure les taques de l'argila
que, com nafres sagnantes, d'un tità
per curar-les a temps ningú vigila.
La teulada clareja en tots indrets;
ja les rates no hi corren com solien,
que la mort s'ha infiltrat per ses parets;
fiiadores aranyes sols hi nien.
El graner ja fa temps que no és graner;
el corral resta mut a totes hores;
ja no hi bela l'anyell tan joguiner
ni hi dringuegen esquelles cantadores.
Mig caiguda la porta, sos batents
baden més de dos pams, la tramuntana
quan hi passa rebot pels bastiments
i s'escapa roncant de mala gana.
L'herba creix ufanosa en son trespol
esborrant caminois i passadissos;
com no hi passa ningú fila com vol
vorejant l'aridesa dels roquissos.
Encar hi ha a la finestra el test lligat
on creixia altre temps la clavellina;
com ningú la regava s'ha assecat,
i ara és sols un manyoc de palla fina.
Al voltant de la casa, els ametllers
hom diria talment que de dol ploren;
com abans no floreixen riallers;
si s'hi queden els fruits ans d'omplir moren.
Mes avall, en un còrrec, s'hi veu l'hort
invadit per l'agram i les bardisses,
i en les regues mateixes, com han mort

calcigades d'eixut les hortalisses.
¡Tan alegre com era fa quatre anys
ans que els nois se n'anessin a la guerra!
pareixia un jardí, pels viaranys
no s'hi veia incultiu ni un pam de terra.
Ara un, ara un altre, van morir
tres germans destrossats per la metralla,
com un camp de cibada ans de florir,
com un prat ufanós que hi va la dalla.
L'avi, vell i retut, morí després
que les penes bé maten si es congrien,
jen molts llocs de l'Europa, si es mirés
quantas cases aixís s'hi trobarien!

LL. BARCELÓ I BOU.

El garrotillo

(MARCK TWAIN)

(Acabament).

Vaig baixar del llit mig somniant, trepitjant el gat, qui va respondre amb un impertinent «Marramau». Hauria rebut, com a lliçó, una forta cossa, si una cadira no s'hi hagués interposat.

—Però que fas Mortimer, encenent el llum? Que potser vols que la nena se desperti?

—Es que volia fer-me càrrec del mal que he causat.

—Aixís, mira la cadira, que de segur l'has destrossada. Pobre gat, li deus haver fet mal.

—Jo no sé si li he fet mal o si li he fet bé, el que sé és que això no hauria passat si la Maria hagués estat aquí com és la seva obligació! Això son coses seves i no meves!

—I ara Mortimer! Mai m'hauria pensat que tingués el desvergonyiment de parlar d'aquesta manera. Es ben trist que per tan poca cosa que't demane, no ho vulguis fer, amb el tràngol que estem passant; en uns moments com aquests que la nostra nena està.....

—Bé, bé! Faré tot lo que vulguis. Però a qui vols que demani amb aquest timbre? Tothom ha anat al llit. On es el greix d'oca?

—Es a sobre la calaixera de la cambra de la dida; si el vas a buscar, demana'l a la Maria.

Vaig portar-li el greix d'oca i altra vegada me'n vaig anar a dormir, però altra vegada vaig ser cridat.

—Mortimer, me sap molt de greu d'haver-te de tornar a molestar, però aquesta cambra és molt freda per a poguer fer bé l'untura. Vols cuidar-te de encendre el foc? Ja està tot preparat i sols hi hauràs d'acostar un misto.

Vaig deixar-me caure del llit, i al cap de poc el foc era encès. Llavors me vaig asseure desconsolat.

—Mortimer, no t'assentis aquí, que podries agafar un costipat. Ves al llit! Quan jo me n'anava, ella va dir:

—Espera't un moment, dóna un xic més de medecina a la nena si't plau.

Aquella era una medecina que tenia la virtut de posar alegre la criatura, i la meva dona va aprofitar aquesta ocasió per untar-la amb el greix d'oca. A la fi, vaig començar a entreveure la possibilitat de poder arrencar el son, però era vist que aquella nit tal felicitat no m'era reservada.

—Mortimer, sento una corrent d'aire; la sento perfectament, i no hi ha res tant dolent com això per aquesta malaltia. Vols fer córrer el breçol fins davant del foc?

En fer-ho, vaig empassegar amb l'estora, que vaig tirar dintre les brases. La Senyora Mc. Williams va saltar del llit per salvar-la. Vàrem tenir unes quantes paraules i quan pensava poder aprofitar un miserable moment per a dormir-me vaig tenir d'aixecar-me altra vegada per a la recerca i construcció de un cataplasme de farina de llinet. Aquesta porqueria va ser posada sobre el pit de la menuda i deixada allà perquè fes el seu treball curatiu.

Un foc de llenya no és una cosa permanent. Cada vint minuts m'havia de aixecar per renovar el combustible, oportunitat que la Senyora Mc. Williams va aprofitar per a escursar de deu minuts el temps de donar la medecina, la qual cosa li produí una gran satisfacció. De tant en tant, jo renovava els cataplasmes, col·locant-els sobre tots els llocs desocupats que podia trobar sobre la criatura. Cap al dematí se va acabar la llenya i la meva dona me donà entenent de pujar al celler a buscar-ne més. Jo vaig dir-li:

—Estimada, això és un negoci bastant cansat, i penso que la nena ja deu estar prou calenta amb tot el vestiment extra que porta, o sinó podem posar-li una altra racció de cataplasmes i.....

No vaig acabar perquè vaig ser interromput. Vaig pujar llenya per algun temps, llavors vaig anar a jeure i vaig caure ronxant com sols pot fer-ho un home abatut i agotat.

Precisament en rompre el dia, vaig sentir una grapada sobre la meva espatlla que me va retornar els sentits ràpidament.

En obrir els ulls, vaig notar la meva dona sobre meu, bleixant de mala manera.

—Ja està tot acabat! Tot acabat! La nena està suant! Que farem ara?

—Recristina! Quin espant m'has donat! Jo no sé pas lo que hem de fer!

—No hi ha cap moment a perdre! S'ha d'anar a buscar el metge. Ves-hi tu mateix. Diga-li que és necessari que vingui mort o viu!

Vaig fer aixecar el pobre malalt i me'l vaig emportar a casa. Va mirar la criatura i va dir que no tenia res. Aquestes paraules me produïren una inexplicable joia, però varen enfadar a la meva dona, com si li haguessin fet una ofensa personal. Llavors ell va dir que la tos de la criatura devia ser produïda per una irritació de canyó. En això la meva dona li va ventar una mirada com si intentés tirar-lo per una finestra. Ell va dir que donaria a la menuda una cosa que li faria treure el que la molestava. Li va fer venir un cop de tos i seguidament va presentar-nos un o dos trossets de fusta.

Aquesta nena no té el garrotillo—va dir—deu haver rosegat algun tros de pi o cosa semblant i li han quedat alguns trossets al canyó; amb això no hi ha cap perill.

No,—vaig dir jo—. Verament la reïna que solen tenir aquestes fustes és molt bona per certes enfermetats peculiars a les criatures. La meva dona ja li explicarà.....

Però ella no va fer-ho: ens va girar l'esquena menyspreadament i va deixar la habitació.

Ha passat temps i aquest es un episodi de la nostra vida, del qual mai més no hem parlat, i es per això que els nostres dies transcorren amb una tranquil·la i mai interrompuda serenitat.

TRADUCCIÓ D'EN JOSEP CAMÓS.

El Somni

¡Que dolç es somniar pel cor que estima
i es lluny de l'estimat
que prompte passa l'hora beneïda
sense realitat!

Sentir aquella veu, que a cau d'orella
com en temps ja passat
li parla carinyosa i amb dolcesa
d'amor i d'ansietat!

Tornar a sentir l'escalf d'aquell deliri
després de la fredor,
sembla tornar a l'istiu, fer que el temps viri
després de la tardor.

Després d'haver passat jorns d'enyorança
veure's al seu costat,
és veure brillar el sol i la bonança
després de tempestat.

Gaudir de les mirades que l'encenen
com l'esca fa amb el vent
veure aquells ulls que sens parlar l'entenen
i el miren dolçament....

Que dolç és per'quell cor! Quina alegria
dexeu-lo somniar,
que quan desperti i retorni a la vida
ja tornarà a plorar!

Al món sols és feliç el qui somnia
sense mai despertar.
Sols lluny de la veritat fem nostra via
¡Volgueu tots somniar!

M. DEL CARME FERRAN.

¡Grans mercès!

Les demostracions d'afecte que durant la curta estada de «l'Orfeó Emporium» de La Bisbal en la xamosa vila marítima rebé dels seus habitants, ens obliguen a palesar la nostra gratitut pregona, des d'aquestes columnes. Es un deure de cortesia.

La rebuda entusiasta de tot un poble que gairebé ens privà de fer sentir nostres modestes cançons davant la Casa de Vila, és per a nosaltres un gran honor del qual en servarem dolça recordança.

A tots diem: ¡Grans mercès!

A les digníssimes autoritats locals per la bona acollida que ens feren; a la Junta Directiva i cantaires de «l'Orfeó Aucellada» digníssimament presidits pel pulcre literat En Miquel Roger i Crosa i que tant varen desvetllar-se per al bon èxit de la festa; el zelosíssim senyor Rector i demés clergues de la parròquia que amb llur presència en el concert ens honoraren; al Sr. Tur, empresari del «Saló Carmen», qui amb tanta cura i desinterés ens oferí la formosa sala d'espectacles; i finalment, a tota la població, els uns ovacio-

nant-nos a l'arribada del tren, els altres també aplaudint-nos a mesura que l'Orfeó anava desgranant les obres que integraven el programa.

Les dues llaçades ofrena del Magnífic Ajuntament i de «l'Orfeó Aucellada, que siguin un doble lligam que uneixi més fortament l'antiga amistat dels dos pobles empordanesos.

Palamós i La Bisbal, el 25 de Maig s'han donat una nova abraçada de germanor per mitjà dels cants de la terra, l'art màgic que fa ritmar els cors a l'impuls d'un sol batec.

¡Palamosins, a reveure!

La Bisbal, 28.5.19.

El Director,
RAMON GODÓ, pbre.

El President,
LLUIS RAMIÓ.

Concurs de prosa

Composicions rebudes

N.º 1. Plany. Romàntica.— 2. El jorn de la Puríssima a Nuria. (Fantasia).— 3. El Viàtic.— 4. Nit d'emsomni.— 5. Gotes del cor. Pur amor.— 6. Nostra Mare-Naturalesa.— 7. Fragments literaris. L. Tres engrunes.— 8. Costa brava. L. Purs amors.— 9. Aquell dia. L. ¿Te'n recordes?— 10. Conte de Nadal. L. Inocència.— 11. El conte de l'aranya gandula.— 12. El cafè del noi. Del llibre «Proses casolanes» a mig fer.— 13. La cacera. Del llibre Proses catalanes.— 14. Ram de Semprevides.— 15. Fulles perdudes.— 16. Un passeig en una nit de primavera. L. Beethoven.— 17. Nostre Senyor Rei en Pere d'Aragó. L. e a Palamós altre tal.— 18. L'home qui amava el perill.— 19. La vida del senyor Anton.— 20. Tristesa d'ànima.

De Mègic

Palamosins residents a Mègic i que moltes nits ens ajuntem al despatx del «Spano American Manufacturers Agencies C.º»AVINGUDA de la República de Chile n.º 130, per a llegir les noves de nostra aimada terra, ens enterem per MARINADA de la trista nova de la mort del volgut compatrici En Martí Roger i Crosa. N'hem sentit profunda pena.

Apart la distància que, per atzars de la vida, ens separa de Catalunya, unim el nostre pèsam al de tot Palamós que acaba de sofrir pèrdua tan irremparable.

No és solament la pèrdua de l'amic que plorem, és la del mestre de qui

servarem les doctrines de la més pura catalanitat, com l'estel de llum clara i fulgurant que ha de menar-nos pel camí de les nostres reivindicacions nacionalistes.

Rebeu amb aquestes lletres el testimoni del nostre condol per tal desgràcia, testimoni que desitgem feu present als seus allegats.

Mègic 31 de Març de 1919.

MATILDE S. DE MAURI.—B. MAURI.—ENRIC MAURI.—JOAN MATÓ.—
ANTONIETA R. DE MAURI.—JAUME BARNACH.—JOAN MARGARIT.

Publicacions docents de la associació protectora de l'Ensenyança Catalana

Editorial.—Pedagògica.—Aritmètica i Geometria.
Curs mitjà d'En Josep Galí i Fabra,

Havem rebut aquest nou volum que ve a enriquir la col·lecció del publicats per «l'Associació Protectors de l'Ensenyança Catalana», per mitjà de la seva Secció Editorial.

Es un llibre que es fa notar — entre les publicacions destinades als infants — per la claretat de la exposició, il·lustrada amb forces gravats, i a l'ensem per la seva honestat científica i l'encertada ponderació del contingut.

Amb aquest llibre els mestres tenen una base sòlida per a la metodització de l'ensenyament i els infants hi trobaran una facilitat de servir-se'n amb profit que sumat a la bellesa del llibre amb sa presentació ha de despertar en ells viu interès, del qual interès les nostres generacions són tan freturoses.

Per la qual cosa aquest nou volum assenyala un nou encert de la Protectora i forneix una arma més per la penetració i espadiment de l'ENSENYANÇA CATALANA.

Crònica local

En la tradicional festa a honor del Sant Crist de la Capella Fsnada, predicà Mossèn Pere Masnou, que ja coneguèrem temps enrera, refermant-se ara la grata impressió de sa oratòria. La Capella de l'Orfeó «Aucellada» donà la primera audició de la solemne missa Patriarchalis de Perosi i de la inspirada composició inèdita d'En Sancho Marraco sobre el salm de Sant Pau «Nos autem». La festa es troba al cor de la primavera; per ço les roses engarlanden l'altar i el ram abundós de les més formoses cobreix els peus

de la veneranda imatge, les quals són després sol·licitades pels fedels per llur mística valor. Altre festa de roses és la de la comunió dels infants. Enguany n'hi hagué bella abundor; com mai s'era vist. Regeix en la nostra parròquia i en vàries de la província la diferenciació de la comunió primera i de la comunió solemne, mes en realitat no existeix i resulta que la majoria dels infants no combreguen fins a l'edat de 10 anys. Exhibí l'alba tropa un penó de bells brodats en sa visita a la Verge dels Dolors de l'Hospital. La forta flaire de lliris saturà el temple en la conclusió del mes de Maria, festa en la qual predicà el Dr. Carles Feliu.

Pendent ha estat la vida de Palamós de la vaga persistent de Palafrugell. N'és raó el Sindicat de Patrons, el qual ha hagut de reunir-se incomputables vegades, designant, en una, la comissió dels senyors Pagés, Palet, Xicoira i Camps amb atribucions il·limitades per a resoldre els punts referents a la dita vaga. Es un fet evident que Palamós pagava jornals més importants que cap altre població. La sindicació haurà unificat els preus de la mà d'obra. Els obrers palafrugellencs exigiren el cobrament dels jornals no fets. Semblà resoldre's el conflicte amb la proposta del Sr. Governador de que St. Feliu i Palamos paguessin una quantitat en efectiu per a Palafrugell. No es dugué l'acord a compliment i els obrers presentaren noves demandes. El conflicte segueix en peu essent assegurada l'avenència entre Palafrugell i Palamós.

El Sindicat palamosí d'obriers privà que fossin embarcades manufactures provinents de Palafrugell. En tal jornada, baixaren corrues de la veïna població a presenciar el conflicte palamosí. Animació hi hagué al moll amb tal motiu, i jorns després, amb la vinguda del vapor «Vestwind» en la tripulació del qual hi havien negres qui feien badar els blancs, i amb l'arribada del «Düsseldorf», tripulat per alemanys, custodiat pel «Travailleur», remolcador francès. La tripulació cobrà diners que es repartiren a Palamós amb els grans proveïments que feren. Bona ocasió el fondejament d'aqueixos vaixells i el del «Fried» per a desplegar son primerenc negoci el Ship Chandler palamosí, nostre estimat col·laborador En Josep Camós. En el seu establiment, a guisa de sirena del mar, canta nit i dia un gramofon. Plau açò als marins i en especial, els plau el vi del negociant. Tots els intents de desensorrar l'«Estrella del Mar» han fracassat fins ara. El «Travailleur» va rompre l'amarra. Els grans negocis porten derivacions. En Gaspar Matas s'és fet ara barceloní per atendre el nou negoci d'exportació que ha creat. El personal de la Corchera tingué el plaer d'estrènyer la mà del President, Mr. Hood. D'Amèrica, i després d'uns quants anys d'absència, ha vingut En Raimond Bardera, causant a família i a amics, satisfacció. En la preparació del treball que amb frisança tothom espera, se funden noves fàbriques: la d'En Primitiu Lloveras, expedidor a Bèlgica; la d'En Carós, qui es dedica a tallar suro del país; la fàbrica de discs d'En Ballesta i En Mon a Sant Antoni. A la Corchera, una petita depressió de treball, per conseqüència del

termini del contracte de liana de suro; ara reprenen amb intensitat la fabricació de discs. Els obrers no catastròfics i els fabricants tots desitgen una tongada estable per a servir degudament les grans comandes que tothom espera i que, sens dubte vindran. Altrament se'n gaudirien les regions sure-res llunyanes i les fàbriques estrangeres de qui tanta guerra sofrim.

Apar que tothom bandeja les preocupacions socials quan ve l'hora de les diversions. Ambdues empreses cinematogràfiques sostenen vivíssima lluita d'atracció. L'«Ideal» ha presentat la dansarina «Titanesca» amb selecte repertori de música. La pel·lícula «Fabiola» no aconseguí espectadors al «Carmen», però l'empresari sabé arrencar bon guany, movimentant els col·legis tots de la vila i els de Sant Joan de Palamós. Vingué al «Carmen» notabilíssima companyia, dirigida per En Josep Vico i N'Antonia Arévalo, donant «Esclavitut» i «Mister Beverley». Nou ajust d'aficionats dirigits per En Plaja, contractaren les artistes Srta. Vilaseca i Sres. Alentorn i Romagosa, sortint els senyors Plaja, Gispert, Riera, Quintana, Miquel, Puig, Niell, Balló, Lladó, Juera, Porta, Coll i Juera. Representaren amb gran acert «Els Vells». En el col·legi dels Germans de la Doctrina Cristiana, en recordança del fundador Sant Joan Batista de la Salle, va celebrar-se una festa literària i musical, en que molts deixebles recitaren poesies i diàlegs, cantaren cançons, una d'elles de gimnàsia rítmica, i l'orquestra que dirigeix En Casanovas va tocar una sardana i algunes composicions. El bell pati oferia benestar. Tothom ne sortí molt complagut. Excità l'atenció de tots els palamosins la visita de l'«Orfeó Emporium» de La Bisbai. L'hospitalitat de la nostra població se veié en el dia 25 de Maig ben palesa. A so d'orquestra rebérem l'entitat artística; el nostre Orfeó li donà una abraçada germana, cantant plegats l'Himne d'En Millet davant la casa de la Vila, on gairebé era impossible cantar, per la immensa riuada de gent que hi acudí; l'Ajuntament provà sentiments d'afecte en les paraules del Regidor En Gabriel Parera i amb el present d'una rica llaçada. El concert dat al «Carmen» plagué a tothom. Té l'«Orfeó Emporium» la ventatja d'esser nodrida massa i de professar amor viva a l'art i al treball artístic, valuosa condició que li fa aconseguir bella unitat. Cantat l'himne propi, el Vice-president de l'«Orfeó Au-cellada», Sr. Collell, oferí una llaçada. Cançons populars, motets religiosos, i dues de les sardanes del mestre Morera. «Les fulles seques» i «A sol bantent», acceptades i admirades per tots els Orfeons catalans, un chor viril d'En Montes i altre de Grieg integraven el programa. Al mestre Mossèn R. Godó l'hem de felicitar com a excel·lent director i com a compositor notable; la seva «Nadalenca» és meritíssima. A la llorejada entitat la més fervent congratulació.

A proposta d'En Francesc Goday, la Junta del Casino «El Port» acordà, sens rèplica alguna, l'adopció del català com idioma oficial.

Quíria revolució en les llars i que d'exclamacions en boca de les dones amb motiu del malejament del pa! El primer jorn de reforma, barrejaren els

flequers un 25 per 100 de blat de moro, i en veritat que vingué de nou, però quan els més panarres començaren d'habituar-s'hi, la reforma, que sols era precaució, va ser llevada, i tothom, amb plaer, queixalejà el pa blanc.

En uns magatzems dels Srs. Fills de G. Matas hi hagué intent de robo; en l'esglèsia hi ha hagut robo efectiu en les caixetes de les capelies.

Finà sos dies N'Alfons Camós i Romaguera, ex-alcalde. Las vastes simpaties amb què comptava se veieren en l'enterrament, que hagué de fer-se amb pluja. Molta assistència també en l'acte de les honres. De Londres ha vingut la trista nova de la mort d'En Provensals, palamosí residenciat en la gran urb de molts anys. Son caràcter d'alegre empordanès serà sempre per nosaltres recordat.

Comença el preludi de l'estiu amb la preparació de la festa major i amb la ràbia d'algun gos,

CINE IDEAL

La Empresa del Cine Ideal, per donar satisfacció al nombrós públic que la favoreix, darrerament ens ha fet conèixer la notable dansarina Titanesca; conreadora dels balls clàssics orientals i danses bíbliques, entre les quals sobresurt: Visió de Salomé, Mort d'Aase, Dansa d'Anitra i altres, fent les delícies del públic selecte que hi acut. Tal vegada així lograrem bandejar el mal gust que encara domina en una petita part dels espectadors, que si no dóna un sorollós espatec de castanyoles no queden satisfets.

*
*
*

Amb el «duetto» Jan-Back havem pogut fruir les delícies de dues veus ben timbrades, cantant fragments escollits d'obres selectes del nostre teatre, sens tenir que recórrer a «couplets» que, fora de comptades excepcions, resulten xavacans les més de les vegades. L'acompanyament pel sextet, com sempre, anà molt bé, contribuint amb llur cooperació a donar un conjunt més arrodonit als artistes. Tant és aixís, que la setmana passada bellament convidats per la empresa els seguiren a la Bisbal on donaren dos concerts logrant un éxit franc i complert com mai l'havien tingut millor segons confessió pròpia.

Moviment del port durant el mes de Maig de 1919

ENTRADES		TONELATGES	SORTIDES		TONELATGES
Vapors	11	14.386	Vapors	11	14.386
Barcos de vela	22	1.018	Barcos de vela	21	973

Operacions de la Caixa d'Estalvis

Mes de Maig

Nombre d'imposicions	Quantitats imposades	Reintegres	Quantitats pagades	Llibretes noves
49	3.208	26	5.614'80	0

Registre civil

Mes de Maig

Naixements: 1. Maria de la Assumpció Nadal i Bonet.—2. Marina Torró i Bacallà.—3. Porfiri Ribot i Garriga.—4. Albino Font i Casadellà.—5. Fèlix Gubert i Ribera.—6. Monserrat Baró i Tarrats.

Innomenats: 1. Bofill i Cunill.—2. Salvadó i Bassols.

Defuncions: 1. Joan Antequera i Montes, 68 anys.—2. Maria Semple de Emich, 68 anys.—3. Concepció Castellà i Roquè, 39 anys.—4. Dolors Descaire i Roig, 18 anys.—5. Ildefons Camós i Romaguera, 63 anys.—6. Pilar Gironès i Roselló, 6 anys.—7. Carme Figueras i Cruz, 33 anys.—8. Antònia Rodríguez i Martínez, 7 setmanes.—9. Loreto Brugado i Funtané, 52 anys.

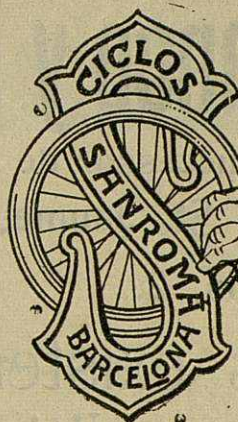
Matrimonis: 1. Josep Oliveras i Serra amb Dolors Fornells i Montuà.—2. Manel Grau i Falcó amb Irene Quintana i Surell.—3. Agustí Ferriol i Camós amb Maria Rulduà i Casanovas.

CICLES SANROMÀ

ARTICLES PER A
SPORTS

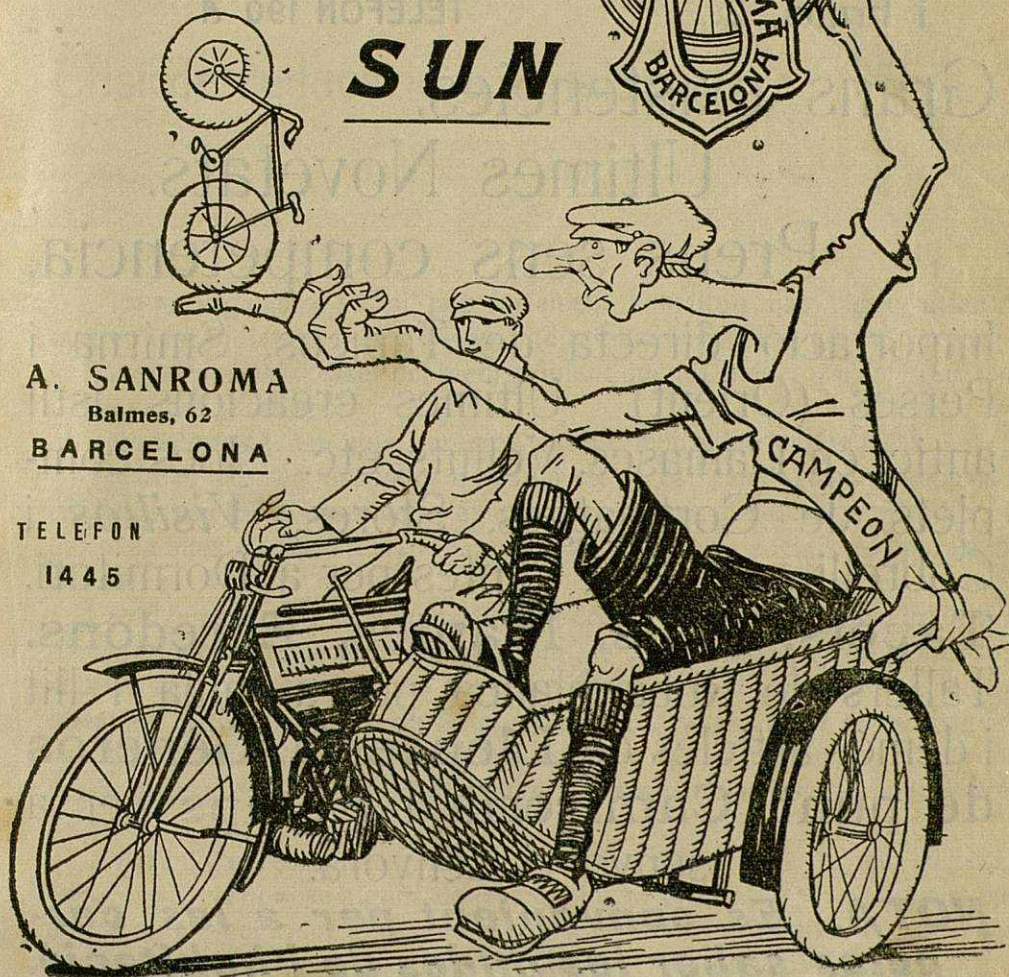
MOTOS I SIDE-CARS

SUN

A. SANROMÀ
Balmes, 62
BARCELONA

TELEFON
1445

ALFOMBRES - TAPICERIES

Tot quant se fabrica a Europa per a decorar, se troba en els
GRANS MAGATZEMS A L'ENGROS I AL DETALL

H. Blanco y Bañeras, Barcelona

Successor de BLANCO Y BOSCH

Plaça de St. Jaume, Call 21, S. Honorat, 1 i 3

i Fruita, 2.

TELEFON 190 A

Grans existencies.

Ultimes Novetats.

Preus sens competencia.

Importació directa de Tapiços, Smirna i Perses (Orient). Ultimes creacions, istil antic, en Damasc, Velluts, etc. Jocs complets de Cortinatges, Stores, *Visillos* i Cobrellits de Tul i Punes per a Dormitori. **Tapets, Pells, Mantes, Edredons.** Tallers de Roba blanca per a taula i llit i demés articles de **Llenceria, Gèneros de punt, Camiseria i Equips** per a senyor i senyora.

NOTA. *Es convenient per a les carpetes saber les mides de l'habitació.*